

DEUGD HJM Sales, 04-09-2016

Geliefde broeders en zusters, ik wil enkele woorden wijden aan het opbouwen van ons geestelijk huis nadat wij tot geloof in Jezus zijn gekomen. Geloven in Jezus, d.w.z. Hem aannemen als persoonlijke Redder, is het leggen van het fundament van ons geestelijk huis. De sterke Rots Jezus Christus is ons Fundament. Hem vervolgens navolgen, kunnen we omschrijven als het opbouwen van ons geestelijk huis. Het spreekt vanzelf, dat de wijze waarop wij Hem navolgen in hoge mate de constructie van dat geestelijk huis bepaalt.

1 Cor. 3:9-13 – *“Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij. Naar de genade Gods, die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd; en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe, hoe hij daarop bouwe. Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. En indien iemand op dit fundament bouwt: goud, zilver, kostelijke stenen, hout, hooi, stoppelen; Eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.”*

Paulus adviseert dat we nadenken over de materialen die wij voor de bouw willen gebruiken. Bouwen wij met goud, zilver, edelstenen, hout, hooi, of stoppelen? De eerste drie zijn hoogwaardige materialen. Maar de laatste drie zijn zeer brandbaar. Wanneer wij daarmee bouwen en er komt een vuurproef, dan blijft er niets over van ons bouwsel.

Bouwen met hout wil zeggen, dat wij geestelijk gezien met ons vlees bouwen. Reeds vaak heb ik u op deze site de teksten gegeven. Onze oude natuur en ons oude karakter vóórdat wij Jezus aannamen, zijn nog steeds leidend. Bouwen met hooi wil zeggen, dat we in eigen kracht bouwen. Dat zal als hooi vergaan. Bouwen met stoppelen betekent, dat we bouwen in hoogmoed, trots, zelfgerechtigheid en eigendunk. Bouwen met goud, zilver en edelstenen betekent bouwen met goddelijke materialen. Het betekent, dat we met God verzoend zijn én blijven door het Bloed van Zijn Zoon Jezus Christus. Er staat niets meer tussen Hem en ons en we zijn altijd bereid tot verzoening met elkaar door Jezus' Bloed, dat alle belemmeringen verwijdert. We bouwen met behulp van Gods Woord en geven ons over aan de leiding van de Heilige Geest. We vertrouwen op Hem en zijn afhankelijk van Zijn zalving en Zijn kracht. Ook bouwen we met de gaven van de Geest.

Laten we lezen wat Petrus zei over het bouwen op het Fundament des geloofs, de Rots Jezus Christus. 2 Petr. 1:5-7 – *“En gij, tot hetzelfde ook alle naarstigheid toebrenghende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, En bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid godzaligheid, En bij de godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen.”*

Petrus concretiseert de goddelijke bouwmaterialen van Paulus. Hij adviseert om bij geloof deugd toe te voegen als eerste bouwlaag en vervolgens kennis, gevolgd door matigheid, dan lijdzaamheid en vervolgens godzaligheid, broederlijke liefde en liefde jegens allen.

Ik wil graag wat dieper ingaan op 'deugd', de eerste bouwlaag. Wanneer wij tot geloof in Jezus komen, wordt het Fundament van de Rots in ons leven gelegd. En hoewel ik niet technisch ben, kan ik mij voorstellen dat het hierna leggen van de eerste bouwlaag erg nauw luistert. Die laag dient precies uitgemeten te zijn en exact de juiste materialen te bevatten. Want elke fout in die bouwlaag heeft grote consequenties. Als die laag niet sterk genoeg is, stort het bouwsel in. Ook elke afwijking van de juiste maten heeft, naarmate hoger wordt gebouwd, steeds negatievere gevolgen. De eerste bouwlaag 'deugd' is dus heel belangrijk. Wat is nu precies deugd?

Het hier gebruikte Griekse grondwoord is *“are'te”*. Volgens Strong's Dictionary betekent dit letterlijk *“goede, correcte mannelijkheid resulterend in morele excellentie, cq. voortreffelijk-*

heid". Volgens Online Bible betekent dit woord "*iedere bijzondere morele voortreffelijkheid*" en noemt als voorbeelden bescheidenheid en reinheid. Volgens Vine's Expository Dictionary of New Testament Words betekent het "*alles wat wijst op of leidt tot morele goedheid, cq. voortreffelijkheid*". In Nederlandse bijbelvertalingen wordt "*are'te*" vertaald met "*deugd*" of "*deugdzaamheid*" en in Engelse met "*virtue*" of ook wel "*excellence*". Van Dale Nederlands Woordenboek zegt dat "*deugd*" betekent "*geneigdheid tot het goede*". Wolters Koenen Nederlands Woordenboek zegt dat "*deugd*" betekent "*het goed zijn (in zedelijke zin), een goede levenswandel*". Oxford Advanced Learner's Dictionary zegt dat "*virtue*" betekent "*moral goodness or excellence, good habit*" en noemt als voorbeeld geduld. Samengevat kunnen we zeggen: deugd, cq. deugdzaamheid is (alles wat leidt tot) morele goedheid en excellentie, morele voortreffelijkheid. Dat brengt ons direkt bij Jezus, de meest voortreffelijke Mens, Die ooit op aarde wandelde. Er was niéts op Hem aan te merken!

We dienen dus morele excellentie aan ons geloof toe te voegen en dat heeft niet te maken met menselijke inspanningen. Het plaatst ons niet onder de Wet zoals we straks zullen zien.

Jaren geleden las ik hierover een overdenking. De schrijver gaf simpele voorbeelden. Hoe handelen wij in de supermarkt als wij bij nader inzien een produkt toch niet willen kopen? Leggen we het terug in het schap? Rapen we een gevallen produkt op? Geven we teveel ontvangen geld aan de cassière terug? Komen we afspraken en beloftes na? Zijn we plichtsgetrouw? Doen wij onze best? Staan we op voor de bejaarde in de volle bus? Herstellen wij gelanceerde leugens bij anderen? Vermijden wij schijn des kwaads? Roddelen wij niet over elkaar? Verkwanselen wij niet lui de tijd van de werkgever? Zijn we op tijd in de dienst? Toewijding behoort ook tot de deugd! Zijn wij beleefd? Zijn we beheerst en geduldig als iets tegenzit, bijvoorbeeld in het verkeer? Respecteren wij andermans mening? Zijn wij vrijgevig en genereus, hulpvaardig?

Wellicht vraagt u zich af, waarom ik zoveel aandacht aan deugd, die eerste bouwlaag na geloof, besteed. Dat doe ik omdat enkele christenen geneigd zijn om hun verworven geestelijke vrijheid als vrijbrief beschouwen om voortaan te mogen doen wat zij zelf menen dat goed is. Maar Paulus die schreef dat wij in Christus vrij zijn, schreef óók dat Hij voortaan een gevangene van Christus was (Rom. 8:21; 2 Cor. 3:17; 1 Cor. 7:22; Gal. 2:4; 5:1,13; Efez. 3:1;4:1). Misbruik uw nieuwe vrijheid niet (Gal. 5:13). Broeders en zusters, sta toe dat Jezus uw karakter vormt en realiseer dat deugd notabene het begin van karaktervorming is.

Jezus' leven leert ons morele voortreffelijkheid. Maar ik wil nu deugd schetsen aan de hand van het oudtestamentische verhaal over het leven van Jozef, zoon van Jakob. Jozef (Hebr. יוסף) is in de bijbel een profetisch type van de Here Jezus. Hierop zal ik thans niet ingaan. De naam Jozef betekent "*Jahweh heeft toegevoegd*". Wie deugd als karaktereigenschap wil verwerven, moet bereid zijn om onder Gods handen te groeien. Het begint met verzoening op grond van geloof, overgave en toewijding. Daarna zal Hij meer toevoegen (2 Petr. 1:3-7).

Jozef deed als puber domme dingen. In Gen. 37:2 lezen wij dat hij een klikspaan was. Hij vertelde de fouten van zijn broers door aan zijn vader. Maar hij had een hart, dat zich naar God richtte, want God gaf hem bijzondere profetische dromen te kennen. Een op God gericht hart is erg belangrijk! Het spreekt van een relatie met Hem. In die dromen had hij een hoge positie verkregen en zijn broers, vader en moeder bogen zich voor hem. Maar wat deed Jozef vervolgens? Met jeugdige bravoure of argeloosheid vertelde hij dit door aan de familie. U kunt zich voorstellen hoe die reageerden. Afwijzend! En omdat hij ook nog eens de lieveling van zijn vader was, die hem een mooie mantel gaf, waren de broers jaloers. Hij werd voorgetrokken en zij deden het zware werk, omdat zij nu eenmaal een stuk ouder waren. Ze begonnen hem zelfs te haten. Het moet op een zeker moment zwaar voor Jozef zijn geweest daar in dat gezin.

Dus toen vader Jakob aan Jozef op zeker moment de opdracht gaf om zijn broers op te zoeken in de streek, waar zij de kudden weidden, om te zien of daar alles in orde was, was dat voor Jozef moeilijk. Naar zijn broers gaan, die hem haatten? Maar Jozef gehoorzaamde zijn vader. Ouders, gezagsdragers en bovenal God gehoorzamen is belangrijk (Hand. 5:29, 32). Óók onontbeerlijk teneinde deugd te ontwikkelen!

Zijn broers zagen Jozef van ver reeds aankomen en waren van plan hem te doden. Maar uiteindelijk wierpen zij hem in een diepe kuil en namen die mooie mantel van hem af, waarop hij zo trots was. En toen er een handelskaravaan van Ismaëlieten op weg naar Egypte aankwam, verkochten zij hem ondanks zijn smeken om genade als slaaf. Op hun beurt verkochten de Ismaëlieten Jozef in Egypte aan Potifar. Potifar was de overste van de 'trawanten' (SV, een oudhollands woord), d.w.z. de lijfwachten van Faraö. In Hebreeuws "*tabachiem*" (טבחים) ! Het komt van het Hebreeuwse werkwoord "*tabach*" (טבח) en betekent letterlijk "*slachten, een bloedbad aanrichten*". Deze lijfwachten waren ook beulen en pijnigers. Kunt u zich voorstellen wat dit voor Jozef betekende?

Zijn broers die hem als slaaf verkochten! Dagenlang aan handen geboid en verbonden aan een touw achter de kamelen of ezels van de Ismaëlieten gesjouwd! Dat was toen gewoon. Vervolgens slaaf van de leider van een stelletje bloeddorstige beulen! Hoe wreed moet die Potifar zelf wel zijn geweest? Wat een strijd in ziel, geest en lichaam moet Jozef hebben gehad. Dat hij in handen van beulen kwam, spreekt van zijn innerlijke worsteling om zijn broers te kunnen vergeven (lees Matth. 18:23-35, in bijz. vs. 34).

Maar hij overwon en de Heer was met hem en zegende hem. Dit toont dat Jozef een innige relatie met God heeft gehad. De begintijd in het huis van Potifar moet zwaar voor hem zijn geweest, maar in de bijbel wordt niet gesproken over enige klacht die van Jozef's lippen kwam. Integendeel, plichtsgetrouw en nauwgezet verrichtte hij op goede wijze het werk dat hem werd opgedragen. Hij deed het zo goed en ijverig, dat het opviel. *Off the record: Gods kinderen zijn niet ijverig en plichtsgetrouw om gered te worden. Neen, maar juist omdat zij zijn gered! Zij willen zo respect en liefde tonen aan hun Redder en Hem niet bedroeven. Waarmee deugd begint te groeien.*

In 1 Kon. 10:4-5 kunnen we lezen, dat het toegewijde dienstbetoon van de dienaren van koning Salomo (type van Koning Jezus) opviel aan de koningin van Scheba. Ook Potifar bemerkte, dat zelfs zijn huis door Jozef's werk gezegend werd en hij stelde Jozef aan als hoofd van zijn huishouding. Alles liet hij over aan Jozef. Ziet u Gods hand hierin en Zijn zegen over toewijding, over deugd?

Maar wat gebeurde er? De vrouw van Potifar kreeg een oogje op Jozef en wilde met hem naar bed. En ik ben er van overtuigd, dat zij een bloedmooie vrouw moet zijn geweest. Want mannen met de positie van Potifar namen met minder geen genoegen. Maar Jozef weigerde. Om twee redenen: 1. hij wilde niet tegen God zondigen; 2. uit respect voor Potifar. Wat een geweldig karakter had Jozef!

Jozef vluchtte weg van die vrouw, naar buiten. Maar zij greep zijn kleed en hield dat achter als "bewijs" van de zogenaamde misdaad, dat hij geprobeerd had om haar te verkrachten. En luidkeels verkondigde zij aan de andere huisgenoten wat Jozef had geprobeerd te doen. Maar Jozef bleef zwijgen op alle beschuldigingen!

Potifar moet vreselijk boos zijn geweest, toen zijn vrouw hem die leugens vertelde. Hij gooide Jozef in de gevangenis. Dus hij werd overgeleverd aan de beulen, die daar de gevangenen bewaarden. Jozef zal geen leuke tijd hebben gehad. Hij zal ook absoluut zijn mishandeld! Terwijl hij onschuldig was. Ook christenen zullen van tijd tot tijd onrechtvaardig behandeld worden. Een proces nodig voor onze vorming! Hoe is dan onze reactie? Is er dan deugd?

Maar ook daar was de Heer met Jozef. Omdat hij ondanks alles in staat was te vergeven en op Hem vertrouwde. En de overste van de gevangenis, die zag dat Jozef in alles wat hij deed excelleerde, stelde hem aan als hoofd over de werkzaamheden die de gevangenen moesten verrichten.

Op een dag kwamen ook twee hovelingen van Faraö in die gevangenis terecht, een bakker en een wijnschenker. En Jozef hielp hen bij de uitlegging van de dromen die elk had gehad. Die dromen kwamen precies uit. In de uitlegging zou de bakker worden geëxecuteerd en de wijnschenker worden gerehabiliteerd. Zo gebeurde het ook! De wijnschenker mocht naar het hof van Faraö terugkeren en beloofde Jozef een goed woordje voor hem te doen. Maar snel vergat hij Jozef en opnieuw verstreken er een paar jaren. Wat een paradox, de onschuldige gevangene hielp juist een ander om vrij te komen. Dat doet de deugd!

Maar toen kreeg Faraö dromen die hem angst aanjaagden en niemand kon de dromen uitleggen. En toen herinnerde de wijnschenker zich Jozef. In de gevangenis was iemand die dromen kon uitleggen. Dus werd Jozef gehaald. Gewassen en geschoren en in mooie, nieuwe kleren werd hij bij Faraö gebracht (Gen. 41:14). Dit is een profetisch beeld over Jezus. Maar wat een bemoediging ook voor ons die in verdrukking zijn. De grote Koning zal ons herstellen, reinigen en voorzien van nieuwe kleding: de gerechtigheid van Jezus. Jozef was niet vol wrok voor alles wat hem ten onrechte was aangedaan. Hij had geen wrok jegens Potifar, de wijnschenker of Faraö. Jozef gaf éérs alle eer aan God! Geen eigen roem. Neen! God moet worden verhoogd. Ook dat doet deugd! En vervolgens legde hij gewillig de dromen uit en gaf Faraö ook nog nauwkeurig advies hoe te handelen met betrekking tot de grote hongersnood die voorspeld was in Faraö's dromen.

En het onmogelijke gebeurde. De reactie van Faraö was: *“Wáár zouden wij een man vinden als deze, in wie Gods Geest is?”* De Heilige Geest gaat werken in hem of haar die deugd ontwikkelt! En Faraö stelde Jozef aan als tweede man, als onderkoning in Egypte, met als bijzondere taak om het volk in de komende tijd van hongersnood van voldoende voedsel te voorzien. En Jozef kreeg van Faraö een nieuwe Egyptische naam, nl. *“Zafnath Paänéah”* wat volgens wetenschappers betekent *“Ontdekker van verborgen dingen”* of *“Behouder des levens”* (Gen. 41:45). Dit leert, dat zij die deugd beoefenen van God openbaringen en de gave van onderscheiding krijgen. Want door hun excellent handelen zien zij het tegendeel!

In de betekenis van de namen van de zonen die Jozef kreeg, zien we geweldige goddelijke waarheden. De eerste, Manasse (מַנַּשֶׁה) betekent *“doen vergeten”*. Want God heeft al mijn moeite doen vergeten! De tweede, Efraïm (אֶפְרַיִם): *“dubbele ashoop”* of *“ik zal dubbel vruchtbaar zijn”*. Want God heeft mij doen groeien in het land van mijn verdrukking! Lees Gen. 41:51-52. Wie groeit in deugd, ervaart verdrukking, maar zal ook vruchtbaar worden.

De oplossingen die Jozef voorstond waren zo geweldig, dat toen de hongersnood aanbrak hij ruim voldoende voorraad had om het volk van Egypte en ook van omliggende landen van voedsel te voorzien. Ook in de familie van zijn vader Jakob en zijn broers kwam hongersnood. Dus trokken de broers naar Egypte om broodkoren te kopen. En dus kwamen zij uiteindelijk bij Jozef terecht. Zij herkenden hem niet en bogen zich voor hem met hun aangezichten ter aarde. Maar ondanks de haat die Jozef ooit van hen had ervaren, verkocht hij hen het gevraagde koren en legde zelfs stiekem het geld, de koopprijs, terug in de zakken met graan. Hij was hen genadig! En genade is gratis! Hallelujah! Ook dat bewerkt deugd! Maar Jozef stelde hen wel zwaar op de proef. Weliswaar met pijn in het hart. Maar het moest gebeuren. Mensen met deugd in hun karakter lijken misschien doetjes, maar zijn het niet.

De broers kwamen een tweede maal bij Jozef terug om brood te kopen. En toen openbaarde Jozef zich aan hen. U kunt zich voorstellen hoe bevreesd de broers waren. Ze waren overtuigd, dat zij nu zwaar voor hun misdaad zouden worden gestraft. Want dat is het als je je broeder haat en zelfs als slaaf durft te verkopen. Jozef was nu in de positie om hen met gelijke munt terug te betalen. Maar dat deed hij niet.

Jozef vergaf hun grootmoedig en van ganser harte. Hij drukte hen op het hart om niet bang te zijn. Ja, hij bemoedigde hen zelfs door uit te spreken, dat hij in feite door de Heer naar Egypte was gebracht en niet door hen! Om de familie te bewaren in de tijd van honger. *“God heeft mij voor uw aangezicht gezondend tot behoudenis des levens”* (Gen. 45:5). Deugd bemoedigt! En hij voorzag hen overvloedig van voedsel en alles wat zij nodig hadden. Ook dit

bewerkstelligt deugd. Je zult anderen van geestelijk voedsel kunnen voorzien.

Broeders en zusters, overal waar Jozef ging, kwamen verdrukkingen op hem af. Maar overal eindigde hij in een positie van autoriteit. Niet omdat hij de slimste was, maar omdat hij de juiste hartegesteldheid had, verkregen door een innige relatie met de Heer. Tot zover het verhaal van Jozef.

Hoe kunnen wij deugd verwerven?

Niet door onze uiterste best te doen. Want dat plaatst ons onder de werken der Wet en dan zullen we falen. *“Heer, ik doe mijn best, spreek goed, denk goed, doe goed, doe geen grote zonden en zet alles op alles.”* Dit plaatst ons onder de vloek van de Wet, welke verlangt dat wij presteren. Het plaatst ons tegenover het geloof in Jezus, dat zegt dat wij overvloedige genade en gerechtigheid mogen ontvangen door geloof. Zorg dat eerst het juiste Fundament is gelegd. Lees Gal. 3:2,5,10.

Wie deugd verwerven wil, moet een ‘man van de overkant’ zijn, moet allereerst verlangen om anders te worden! We lezen in Genesis dat de Egyptenaren Jozef de Hebreëër (עִבְרִי) noemden. Letterlijk betekent dit *“man van de overkant”*. De christen die deugd verlangt te ontvangen, is anders en past niet in de wereld, waar het eigen ik voorop staat.

Broeders en zusters, indien wij als Jozef willen worden, type van Jezus, zullen wij voortdurend in geloof en vertrouwen op Hem moeten zien met een innerlijk verlangen, dat Hij ons zal veranderen naar Zijn excellente, voortreffelijke Beeld. 2 Cor. 3:18 – *“En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.”* Lees ook Fil. 3:7-16,21; Rom. 8:29 en leer van Jezus (Matth. 11:29). Door voortdurend Jezus te aanschouwen (hetgeen middels het Woord gebeurt), worden wij verliefd op Hem. Wij gaan ontdekken hoe geweldig Hij is en hoe groot Zijn Genade voor ons is. Wij gaan Zijn overweldigende Liefde en Genade aanschouwen. Door voortdurend met Jezus bezig te zijn en door onze volkomen overgave aan Hem zal dan de verandering plaatsvinden. Als Petrus zegt: *“voeg deugd toe”*, dan bedoelt hij *“ontvang deugd door genade”*. Ons aandeel is eerst geloven in de Zegenaar Jezus Christus, Hem dan steeds aanschouwen en door Genade en de inwerking van Gods Geest innerlijk veranderd worden. Dus rusten in Hem!

Geliefde broeders en zusters, kom met uw tekorten en uw falen tot Jezus. Hij zal u reinigen en zegenen. Moge de Heiland u en mij deze week zegenen. Amen.